

RETTENS DOM (Femte Afdeling)

8. oktober 1992 *

I sag T-84/91,

Mireille Meskens, tjenestemand ved Europa-Parlamentet, Bruxelles, ved advokaterne Jean-Noël Louis, Thierry Demaseure og Véronique Leclercq, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos Fiduciaire Myson SARL, 1, rue Glesener,

sagsøger,

støttet af:

Union syndicale-Bruxelles, fagforening for fællesskabsansatte, Bruxelles, ved advokat Gérard Collin, Bruxelles, og under den mundtlige forhandling ved advokat Véronique Leclercq, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos Fiduciaire Myson SARL, 1, rue Glesener,

intervenient,

mod

Europa-Parlamentet ved juridisk konsulent Jorge Campinos og afdelingschef Manfred Peter, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg på Europa-Parlamentets Generalsekretariat, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand om erstatning for det af sagsøgeren påståede lidte økonomiske og ikke-økonomiske tab,

har

* Processprog: fransk.

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne H. Kirschner og D. P. M. Barrington,

justitssekretær: fuldmægtig B. Pastor,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 2. juli 1992,

afsagt følgende

Dom

Sagens faktiske omstændigheder

- 1 Den 22. februar 1988 offentliggjorde Europa-Parlamentet (herefter benævnt »Parlamentet«) meddelelse om intern udvælgelsesprøve B/164 med henblik på ansættelse af assistenter (m/k) i stillingsgruppe B5/B4.
- 2 På daværende tidspunkt arbejdede sagsøgeren som midlertidigt ansat for en politisk gruppe i Parlamentet. Efter sin ansættelse var hun blevet optaget på en reserveliste, der efter en almindelig udvælgelsesprøve i Parlamentet var oprettet med henblik på senere ansættelse i kategori C. Hun indgav ansøgning til udvælgelsesprøve B/164.
- 3 Hendes ansøgning blev afslået af Parlamentets generalsekretær med den begrundelse, at det i de interne tjenstlige regler vedrørende ansættelse af tjenestemænd, midlertidigt ansatte, hjælpeansatte og lokalt ansatte, der var vedtaget af Parlamentets Udvidede Præsidium i 1979, var fastsat, at »midlertidigt ansatte, som ved ansættelsen ikke er opført på de reservelister, der er oprettet efter eksterne almindelige udvælgelsesprøver, ikke har adgang til at deltage i interne udvælgelsesprøver«.

- 4 Den 23. november 1988 anlagde sagsøgeren og 17 andre ansøgere sag i anledning af beslutningerne om at afslå deres ansøgninger. De nedlagde herunder bl.a. påstand om »... at afgørelsen truffet af generalsekretæren for Parlamentet, hvorved sagsøgerne nægtes adgang til at deltage i den interne udvælgelsesprøve B/164, annulleres, og ansøgerne gives tilladelse til at deltage i udvælgelsesprøven ...«. Ved dom af 8. november 1990 (sag T-56/89, Bataille m.fl. mod Parlamentet, Sml. II, s. 597) staterede Retten følgende: »Parlamentets afgørelser, hvorved sagsøgerne nægtes adgang til at deltage i den interne udvælgelsesprøve B/164, annulleres.« Dommen er nu retskraftig.
- 5 Under retsforhandlingerne i sag T-56/89, nemlig den 27. februar 1989, ændrede Parlamentet sine interne tjenstlige regler vedrørende ansættelse af tjenestemænd og andre ansatte. Ifølge de nye regler er midlertidigt ansatte ikke længere udelukket fra at deltage i interne udvælgelsesprøver, men de skal i almindelighed opfylde et anciennitetskriterium og have været ansat syv år i institutionen for at få adgang til prøverne på samme betingelser som tjenestemænd. Disse nye regler trådte i kraft den 1. april 1989. De fik ikke tilbagevirkende kraft. Derfor afvikledes prøverne i forbindelse med den interne udvælgelsesprøve B/164 den 6. marts 1989, uden at sagsøgerne i sag T-56/89 fik adgang til at deltage.
- 6 Retten har af egen drift gennemgået sagsøgerens egne akter. Heraf fremgår det, at sagsøgeren, der havde været midlertidigt ansat siden den 1. oktober 1981, blev indplaceret i lønklasse C1 pr. 1. januar 1986. Med virkning fra den 1. februar 1989 blev hun udnævnt som tjenestemand på prøve i lønklasse C4, løntrin 3. Pr. 1. august 1989 blev hun fastansat som tjenestemand i samme lønklasse og -trin. Pr. 1. september 1989 blev sagsøgeren midlertidigt ansat i anden stilling i tjenestens interesse i Parlamentets Socialistgruppe, hvor hun blev indplaceret i lønklasse C1, løntrin 3. Siden den 1. maj 1991 har hun været indplaceret på løntrin 4 i lønklasse C1.
- 7 Den 15. januar 1991 tilstillede Meskens' advokat Parlamentets generalsekretær en skrivelse med anmodning om at få oplyst, »hvilke foranstaltninger Parlamentet havde truffet i medfør af artikel 176 i EØF-traktaten som følge af den af Retten i Første Instans, Femte Afdeling, den 8. november 1990 afsagte dom«.

- 8 Ved en ny skrivelse af 1. marts 1991 henviste sagsøgerens advokat til sin skrivelse af 15. januar og anmodede på ny generalsekretæren om at få oplyst, hvilke foranstaltninger Parlamentet havde truffet som følge af nævnte dom. Den 20. marts og den 19. april sendte sagsøgerens advokat endnu to skrivelser til Parlamentets generalsekretær. I den sidste af disse hed det: »Får jeg ikke meddelelse om, hvilke foranstaltninger Parlamentet har truffet i medfør af ovennævnte dom, vil jeg se mig nødsaget til at råde min klient til at indbringe klage og eventuelt anlægge annullationssag med påstand om, at det statueres, at Parlamentet har tilsidesat sine forpligtelser ved ikke at træffe de foranstaltninger, som er nødvendige til opfyldelse af dommen.«
- 9 Denne skrivelse krydsede en skrivelse, som generalsekretæren sendte til sagsøgerens advokat den 19. april 1991, og som var affattet som følger:

»For så vidt angår opfyldelsen af Bataille-dommen bemærkes, at Europa-Parlamentet allerede inden dommens afsigelse havde ændret praksis med hensyn til betingelserne for midlertidigt ansattes adgang til at deltage i interne udvælgelsesprøver ved den 15. marts 1989 at have vedtaget nye interne regler.

En grundig gennemgang af de principper, Retten i Første Instans har fastsat i sin dom, giver grund til at antage, at Parlamentets nye interne regler må anses for at være i overensstemmelse med vedtægtsbestemmelserne samt Fællesskabets glædende retspraksis på området.

Heraf følger, at institutionen ved gennemførelsen af disse regler har opfyldt den forpligtelse, der påhviler den ifølge artikel 176 i EØF-traktaten.«

- 10 Den 30. april 1991 tilsendte sagsøgerens advokat generalsekretæren en ny skrivelse, hvori han anerkendte modtagelsen af skrivelserne af 19. april 1991 og på ny anmodede om at få oplyst, hvilke foranstaltninger Parlamentet havde truffet til opfyldelse af dommen. Han anførte, at sagsøgeren ville indbringe klage »over Parlamentets afgørelse om ikke at opfylde dommen«, såfremt der ikke forelå et svar senest den 5. maj.

- 11 Ved anbefalet skrivelse, som blev modtaget den 17. juli 1991 af Parlamentet, tilsendte sagsøgeren ansættelsesmyndigheden i den sagsøgte institution et dokument med overskriften »klage indbragt i medfør af vedtægtens artikel 90, stk. 2 ...« over »Europa-Parlamentets afgørelse om ikke at træffe de foranstaltninger, som er nødvendige til opfyldelse af Rettens dom af 8. november 1990 ... i sag T-56/89«.

- 12 Med hensyn til klagens antagelse til realitetsbehandling gjorde sagsøgeren gældende, at hun havde ventet i et rimeligt tidsrum for at give institutionen mulighed for at træffe de foranstaltninger, som dommens opfyldelse indebar, og at hun derefter flere gange havde anmodet om at få oplysning om de trufne foranstaltninger. Da hun fandt, at generalsekretærens svar på hendes advokats skrivelse af 1. marts 1991 var negativt og udgjorde en akt, der indeholdt et klagepunkt, understregede hun, at hendes klage over akten var indbragt inden for en frist på tre måneder fra den dag, hvor hun havde fået kendskab til den.

- 13 Med hensyn til sagens realitet hævdede sagsøgeren under henvisning til traktatens artikel 176, at Parlamentet i medfør af dommen var forpligtet til at genoptage den interne udvælgelsesprøve B/164 for samtlige sagsøgere i sag T-56/89, til på ny at lade udvælgelseskomitéen behandle deres ansøgninger på grundlag af principperne i den pågældende dom og til inden for rammerne af de beføjelser, der tillægges det vedtægten, at kontrollere, at de skriftlige og mundtlige prøver, som udvælgelseskomitéen skulle organisere specielt for de sagsøgere, der fik adgang, blev afholdt. Ifølge sagsøgeren kunne vedtagelsen af nye interne regler, som hun selv og de 17 andre sagsøgere i sag T-56/89 ikke havde kunnet profitere af, da de ikke havde tilbagevirkende kraft, ikke anses for tilstrækkelig til at opfylde kravene i henhold til traktatens artikel 176.

- 14 Sagsøgeren erklærede afslutningsvis:

»Af det ovenfor anførte fremgår det, at Europa-Parlamentet har tilsidesat sine forpligtelser ved ikke at have truffet de foranstaltninger, som er nødvendige til opfyldelse af dommen af 8. november 1990, for så vidt angår klageren.

Klageren kræver derfor denne afgørelse annulleret og kræver, at Europa-Parlamentet træffer de nødvendige foranstaltninger for at indkalde udvælgelseskomitéen for udvælgelsesprøve B/164, således at denne kan behandle hendes ansøgning på ny og i givet fald arrangere nye prøver, som hun kan deltage i.

Europa-Parlamentets afgørelse om ikke at vedtage nævnte foranstaltninger indebærer ubestrideligt et betydeligt, ikke-økonomisk tab for klageren; et tab, der kan sidestilles med det, de tjenestemænd lider, hvis normale karriereforløb forstyrres af, at deres bedømmelse ikke udarbejdes inden for de sædvanlige frister.

Klageren kræver derfor, at der tilkendes hende et beløb på 100 ECU om dagen fra datoen for indbringelsen af denne klage og indtil udvælgelseskomitéen for udvælgelsesprøve B/164 træder sammen for at behandle hendes ansøgning på baggrund af Rettens dom.«

Retsforhandlinger

15 Da den sagsøgte institution ikke havde besvaret denne skrivelse inden fire måneder, anlagde sagsøgeren denne sag ved stævning indgivet til Rettens Justitskontor den 19. november 1991.

16 Den 26. november 1991 tilstillede generalsekretæren sagsøgeren en skrivelse med følgende ordlyd:

»Jeg har med stor interesse gennemgået Deres skrivelse af 17. juli 1991, som De betegner som en klage.

Tillad mig for det første at henlede Deres opmærksomhed på, at De med denne skrivelse for første gang konkret har givet udtryk for Deres ønsker med hensyn til opfyldelsen af dommen i ovennævnte sag. Følgelig må jeg betragte skrivelsen ikke

som en klage i henhold til artikel 90, stk. 2, men som en ansøgning i henhold til artikel 90, stk. 1, i tjenestemandsvedtægten.

Med hensyn til ansøgningens berettigelse bemærkes, at formålet med ansøgningen ifølge Deres brev er at 'indkalde udvælgelseskomitéen for udvælgelsesprøve B/164, således at denne kan behandle Deres ansøgning på ny og i givet fald arrangere nye prøver, som De kan deltage i'.

Som bekendt havde sagsøgerne i sagen Bataille m.fl., heriblandt Dem selv, i forbindelse med deres sag fremsat et lignende krav om adgang til at deltage i udvælgelsesprøve B/164. Selv om sagsøgerne fik medhold i deres sag, blev dette krav ikke taget til følge.

Det fremgår heraf, at Bataille-dommen ikke udgør noget retsgrundlag for Deres ansøgning af 17. juli 1991, hvorfor denne ikke kan betragtes som berettiget.

Jeg beklager ikke at kunne give Dem medhold i Deres skrivelse [høflighedsformular].«

- 17 Den skriftlige forhandling er forløbet forskriftsmæssigt. Ved skrivelse af 22. januar 1992 har sagsøgeren givet afkald på at afgive replik.
- 18 Ved indlæg indgivet til Rettens Justitskontor den 5. februar 1992 har Union syndicale-Bruxelles indgivet begæring om tilladelse til at intervenere til støtte for sagsøgerens påstande. Ved kendelse af 12. marts 1992 har Retten (Femte Afdeling) imødekommet denne begæring. Intervenienten indgav sit interventionsindlæg den 7. maj 1992, hvorefter formanden for Femte Afdeling besluttede, at der ikke var grund til at fastsætte en frist, inden for hvilken parterne skulle besvare det. Den skriftlige forhandling blev således afsluttet på denne dato.

19 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse. På Rettens anmodning har sagsøgte fremlagt genpart af de to skrivelser, som sagsøgerens advokat havde tilsendt Parlamentets generalsekretær den 19. og 30. april 1991, og som parterne havde henvist til i deres indlæg.

20 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

1) Det fastslås, at Europa-Parlamentet har tilsidesat sine forpligtelser, idet det ikke har truffet de foranstaltninger, som var nødvendige til opfyldelse af den af Retten i Første Instans den 8. november 1990 afsagte dom i sag T-56/89.

2) Europa-Parlamentet dømmes til at betale sagsøgeren et beløb på 100 ECU pr. dag fra den 17. juli 1991, datoen for indbringelse af klagen, og indtil foranstaltningerne til opfyldelse af dommen er truffet.

3) Sagsøgte betaler sagens omkostninger.

21 Europa-Parlamentet har nedlagt følgende påstande:

— Afvisning, subsidiært frifindelse.

— Der træffes afgørelse om sagens omkostninger i medfør af gældende regler.

22 Intervenienten har nedlagt følgende påstande:

- Påstandene i den af sagsøgeren anlagte annullationssag tages til følge.
- Sagsøgte betaler sagens omkostninger, herunder de af intervenienten afholdte omkostninger.

Formaliteten

Parternes argumenter

- 23 Parlamentet har fremsat to formalitetsindsigelser. For det første mener det, at der ikke har foreligget nogen klage i henhold til artikel 90, stk. 2, i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter benævnt »vedtægten«), hvorfor en afgørende betingelse for sagens antagelse til realitetsbehandling ikke er opfyldt. Ifølge Parlamentet er sagsøgerens skrivelse af 17. juli 1991, benævnt »klage«, i virkeligheden en ansøgning i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1. I denne forbindelse erindrer Parlamentet om, at der alene kan indbringes klage over en akt, der indeholder et klagepunkt, enten en afgørelse truffet af ansættelsesmyndigheden, eller dennes undladelse af at træffe en ved vedtægten påbudt foranstaltning. Den sagsøgte institution har understreget, at sagsøgeren første gang ved denne skrivelse anmodede Parlamentet om på ny at indkalde udvælgelseskomitéen for udvælgelsesprøve B/164, for at denne kunne gennemgå hendes ansøgning på ny og i givet fald afholde nye prøver for hende. Institutionen har anført, at den således ikke tidligere har haft lejlighed til at tage stilling til dette konkrete »ønske«, hvorfor den pågældende skrivelse ikke kan betragtes som en klage.
- 24 I besvarelse af et spørgsmål fra Retten har sagsøgtes repræsentant i retsmødet udtalt, at Parlamentet havde anset skrivelsen af 19. april 1991 fra generalsekretæren for en afgørelse, imod hvilken der kunne indbringes en klage. Senere har han ændret standpunkt og anført, at Parlamentet havde anset denne skrivelse for et svar på en ansøgning forelagt af sagsøgeren i medfør af vedtægtens artikel 25.

- 25 Parlamentet har for det andet gjort gældende, at formålet med den foreliggende sag er forskelligt fra formålet med den administrative procedure. Det har henledt Rettens opmærksomhed på, at sagsøgeren under den administrative procedure havde anmodet ansættelsesmyndigheden om at træffe konkrete administrative foranstaltninger, mens den af hende anlagte sag drejer sig om tilkendelse af erstatning.
- 26 Sagsøgeren finder, at hendes sag kan antages til realitetsbehandling. Hun har understreget, at hun ventede i et rimeligt tidsrum, førend hun henvendte sig til administrationen for at få oplyst, hvilke foranstaltninger den havde truffet for at opfylde dommen i sag T-56/89. Hun har derefter anført, at hun indbragte sin klage inden for en frist på tre måneder fra den dato, hvor hun fik kendskab til generalsekretærens svar på den skrivelse, hvori hun havde anmodet om en redegørelse for de nævnte foranstaltninger. Ifølge sagsøgeren blev denne klage stiltiende afvist den 17. november 1991, hvorfor sagen er anlagt inden for de i vedtægten fastsatte frister.
- 27 I retsmødet har hun tilføjet, at da Parlamentet i medfør af traktatens artikel 176 var forpligtet til at træffe de foranstaltninger, som var nødvendige til opfyldelse af Rettens dom, var en forudgående ansøgning fra hendes side unødvendig, da tilsidesættelsen af denne forpligtelse i sig selv udgjorde en akt indeholdende et klagepunkt.
- 28 På Rettens anmodning har sagsøgerens repræsentant endvidere understreget, at hendes søgsmål skal fortolkes som et erstatningssøgsmål og ikke et annullations-søgsmål, og at hendes første påstand går ud på at få fastslået den tjenestefejl, som efter hendes opfattelse har forvoldt hende det tab, hun kræver erstatning for.
- 29 Intervenienten finder ikke, at Parlamentet med føje kan betegne den skrivelse med benævnelsen »klage«, som sagsøgeren havde tilsendt Parlamentet den 17. juli 1991, som en ansøgning. Ifølge intervenienten er Parlamentets afgørelse om ikke at træffe de foranstaltninger, som er nødvendige til opfyldelse af Rettens dom i sag T-56/89, uomtvisteligt en akt indeholdende et klagepunkt, hvorfor der i det foreliggende tilfælde ikke er grund til at indgive en forudgående ansøgning.

Rettens bemærkninger

- 30 Det skal for det første bemærkes, at denne erstatningssag i medfør af vedtægtens artikel 91, stk. 1, andet punktum, er omfattet af Rettens fulde prøvelsesret. I modsætning til, hvad der ville være tilfældet ved en annullationssag (jf. Domstolens dom af 10.12.1969, sag 12/69, Wonnerth mod Kommissionen, Sml. 1969, s. 167; org. ref.: Rec. s. 577, på s. 584, og af 13.7.1989, sag 108/88, Jaenicke-Cendoya mod Kommissionen, Sml. s. 2711, på s. 2737), er Retten således kompetent til i denne sag at tage stilling til sagsøgerens første påstand om, at Retten fastslår, at der er begået en tjenestefejl (jf. Rettens dom af 27.6.1991, sag T-156/89, Valverde mod Domstolen, Sml. II, s. 407, præmis 141).
- 31 For så vidt angår stævningens anden påstand må det undersøges, om der er tale om en erstatningspåstand eller om en påstand om, at Retten dømmer sagsøgte til at betale dagbøder for at tvinge institutionen til at træffe de foranstaltninger, som ifølge sagsøgeren er nødvendige til opfyldelse af dommen i sag T-56/89. Da Retten ikke har hjemmel til at idømme sådanne tvangsbøder, bør en påstand herom uden videre afvises. Sagsøgerens påstand om, at Parlamentet skal betale hende et vist beløb pr. dag, indtil det træffer de af hende ønskede foranstaltninger, minder umiddelbart for så vidt angår funktion og beregningsmåde om pålæggelse af tvangsbøder. Men påstanden bør fortolkes på baggrund af den i stævningen indeholdte erklæring, ifølge hvilken sagsøgeren vurderer det af hende lidte tab efter ret og billighed »til 100 ECU om dagen fra datoen for indbringelsen af klagen og indtil udvælgelseskomitéen for udvælgelsesprøve B/164 træder sammen for på ny at gennemgå hendes ansøgning ...«. På grundlag af denne erklæring kan sagsøgerens påstand om, at der udbetales hende et vist beløb pr. dag, betragtes som en påstand om erstatning, hvori det angives, hvorledes omfanget af hendes tab ifølge sagsøgeren bør beregnes.
- 32 I øvrigt har sagsøgeren i retsmødet bekræftet, at hun alene har haft til hensigt at anlægge en erstatningssag. Dette udsagn bekræftes af, at hun ikke har påstået Parlamentet dømt til at træffe bestemte foranstaltninger til opfyldelse af dommen i sag T-56/89. Og kun i forbindelse med en sådan påstand, som heller ikke har fællesskabsretlig hjemmel, kan den anden påstand fortolkes som en påstand om, at Parlamentet idømmes tvangsbøder.

33 Derefter må det undersøges, om der i denne sag har fundet en forudgående administrativ procedure sted i henhold til vedtægtens artikel 90 og 91. Herved bemærkes, at der er forskel på den forudgående administrative procedure, som skal følges efter vedtægten, når det tab, som kræves erstattet, beror på en akt, der indeholder et klagepunkt ifølge vedtægtens artikel 90, stk. 2, og den procedure, som skal følges, når tabet påstås at bero på handlinger, som ikke har karakter af afgørelser. I det første tilfælde er det en betingelse for at fremme erstatningssøgsmålet til realitetsbehandling, at den pågældende inden for de fastsatte frister har indgivet en klage til ansættelsesmyndigheden over den akt, som har medført det påståede tab, og har anlagt sag inden en frist på tre måneder efter det tidspunkt, hvor klagen er blevet afvist (jf. dom af 22.10.1975, sag 9/75, Meyer-Burckhardt mod Kommissionen, Sml. s. 1171, på s. 1182 ff.). I det andet tilfælde derimod skal den administrative procedure, som skal følges forud for erstatningssøgsmålet, ifølge vedtægtens artikel 90 og 91 indeholde to faser, nemlig først en ansøgning og derefter en klage over den udtrykkelige eller stiltiende afvisning af denne ansøgning (jf. Rettens kendelse af 25.2.1992, sag T-64/91, Marcato mod Kommissionen, Sml. II, s. 243, præmis 32 ff.).

34 Sagsøgeren har vedrørende sagens realitet anført to tilfælde, hvor Parlamentets adfærd efter hendes opfattelse er årsag til det tab, hun kræver erstattet, nemlig dels afgørelsen om ikke at give hende adgang til at deltage i prøverne i forbindelse med udvælgelsesprøve B/164; en afgørelse, der blev annulleret ved Rettens dom i sag T-56/89, og dels afgørelsen om ikke i forhold til hende at træffe de foranstaltninger, som er nødvendige til opfyldelse af nævnte dom. Det må konstateres, at den skrivelse med benævnelsen »klage«, der blev indgivet af sagsøgeren den 17. juli 1991, kun vedrørte sidstnævnte tilfælde. Til gengæld var det tab, der eventuelt var forvoldt ved den ved dom i sag T-56/89 annullerede afgørelse, ikke genstand for en administrativ procedure før anlæggelsen af denne sag. Derfor kan der ikke kræves erstatning for dette tab i forbindelse med denne sag, som alene tager sigte på erstatning for det tab, som sagsøgeren mener at have lidt på grund af Parlamentets nægtelse af at opfylde dommen i sag T-56/89.

35 Det må derfor afgøres, om skrivelsen af 19. april 1991 fra Parlamentets generalsekretær til sagsøgerens advokat udgør en afgørelse og således en akt, der indeholder et klagepunkt i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, eller om der er tale om en simpel meddelelse, hvorved administrationen blot underretter sagsøgeren om den holdning, ansættelsesmyndigheden vil indtage til sin tid i form af en formel afgørelse, og som derfor ikke kan påvirke sagsøgerens retsstilling.

- 36 I denne forbindelse må man først se på den retlige baggrund for nævnte skrivelse. Ansættelsesmyndigheden havde ved ikke at give sagsøgeren adgang til at deltage i udvælgelsesprøve B/164 truffet en individuel afgørelse vedrørende hende. Denne afgørelse blev annulleret ved Rettens dom i sag T-56/89. Følgelig skulle ansættelsesmyndigheden på ny tage stilling til sagsøgerens ansøgning til den pågældende udvælgelsesprøve, som der endnu ikke var truffet nogen afgørelse om. Der skulle derfor træffes en ny afgørelse, der drog konsekvenserne af Rettens dom.
- 37 Retten fastslår, at det klart fremgår af ordlyden af skrivelserne af 19. april 1991, at Parlamentet fandt, at vedtagelsen af dets nye regler for ansættelse af tjenestemænd og andre ansatte havde overflødiggjort andre konkrete foranstaltninger til gennemførelse af dommen i sag T-56/89, og at ansættelsesmyndigheden derfor ikke agtede at træffe nye foranstaltninger. Det skal tilføjes, at denne stillingtagen ifølge selve skrivelserne var resultatet af en »grundig gennemgang« af Rettens dom.
- 38 Sagsøgeren var således berettiget til, som det fremgår af hendes skrivelse af 30. april 1991, at mene, at generalsekretærens skrivelse indeholdt ansættelsesmyndighedens endelige beslutning om ikke at træffe nogen individuel foranstaltning for hendes vedkommende efter Rettens dom. Under disse omstændigheder kan det forhold, at koncipisten af skrivelserne eventuelt alene havde til hensigt at orientere sagsøgeren, ikke veje tungere end skrivelsernes objektive indhold (jf. Rettens dom af 8.3.1990, sag T-28/89, Maindiaux mod ØSU, Sml. II, s. 59, på s. 71).
- 39 Det er herved uden betydning, om sagsøgeren i forvejen havde forelagt ansættelsesmyndigheden en ansøgning i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1, om at træffe konkrete foranstaltninger. Der er nemlig intet til hinder for, at ansættelsesmyndigheden meddeler en tjenestemand en afgørelse, selv om denne ikke har indgivet en ansøgning eller alene har anmodet om at blive orienteret om ansættelsesmyndighedens hensigter vedrørende ham.

- 40 Under disse omstændigheder skulle sagsøgeren inden for den tremånedersfrist, der er fastsat i vedtægtens artikel 90, stk. 2, have indbragt en klage til ansættelsesmyndigheden over beslutningen om ikke at træffe konkrete foranstaltninger for hendes vedkommende til opfyldelse af dommen i sag T-56/89.
- 41 Retten fastslår, at sagsøgeren i sin anbefalede skrivelse af 17. juli 1991 har krævet ansættelsesmyndighedens afgørelse af 19. april 1991 annulleret. Der er her tale om en typisk klage. Ganske vist har sagsøgeren herudover anmodet om vedtagelse af konkrete foranstaltninger, hvilket nærmere svarer til en ansøgning. Men dette, at sagsøgeren har meddelt ansættelsesmyndigheden, hvilke konsekvenser der efter hendes opfattelse skulle drages af den ønskede annulation, er ikke til hinder for, at man kan betegne hendes henvendelse som en klage.
- 42 Det samme gælder påstanden om erstatning for det ikke-økonomiske tab, som afgørelsen af 19. april 1991 efter sagsøgerens mening har forvoldt hende. En tjene-stemand, til hvis skade der er vedtaget en akt, der indeholder en klagepunkt, kan nemlig vælge mellem at anlægge et annulationssøgsmål eller et erstatningssøgsmål eller begge samtidig (jf. Domstolens ovennævnte dom af 22.10.1985, sag 9/75, Meyer-Burckhardt). Denne regel finder anvendelse både under behandlingen for de dømmende myndigheder og under den administrative procedure.
- 43 Sagsøgerens klage blev stiltiende afvist ved udløbet af en frist på fire måneder fra datoen for dens indbringelse, dvs. den 17. november 1991. Følgelig er sagen, der blev anlagt den 19. november 1991, anlagt inden for de i vedtægten fastsatte frister.
- 44 I øvrigt fremgår det af det ovenfor anførte, at de påstande, der er nedlagt i forbindelse med denne erstatningssag, ikke har nogen anden genstand end påstandene i klagen. Sagsøgeren har nemlig allerede krævet erstatning i sin klage. Ganske vist indeholdt klagen ikke krav om, at det skulle fastslås, at der var begået en tjenestefejl, eller krav om erstatning for et påstået økonomisk tab, men sagsøgerens påstand om annulation af den afgørelse, der var truffet vedrørende hende, kan

indebære et krav om erstatning for såvel det økonomiske som det ikke-økonomiske tab, som denne afgørelse måtte have forvoldt hende (jf. Domstolens dom af 10.3.1989, sag 126/87, Del Plato mod Kommissionen, Sml. s. 643, 663).

- 45 Heraf følger, at der har fundet en administrativ procedure sted i henhold til vedtægten, hvorfor denne erstatningssag kan antages til realitetsbehandling.

Realiteten

Parternes argumenter

- 46 Sagsøgeren har til støtte for sine erstatningspåstande gjort gældende, at Parlamentets beslutning om ikke at træffe de nødvendige foranstaltninger til, at udvælgelseskomitéen for udvælgelsesprøve B/164 på ny kunne behandle hendes ansøgning på baggrund af de i Rettens dom af 8. november fastsatte principper, er retsstridig.
- 47 Hun finder, at annullationen i medfør af Rettens ovennævnte dom af den afgørelse, ved hvilken ansættelsesmyndigheden gav hende afslag på at deltage i prøven, i kraft af traktatens artikel 176 indebar, at Parlamentet burde have genoptaget den interne udvælgelsesprøve B/164 for samtlige sagsøgere i sag T-56/89, på ny ladet udvælgelseskomitéen behandle deres ansøgninger på grundlag af principperne i den pågældende dom, og inden for rammerne af de beføjelser, der tillægges det ved vedtægten, have kontrolleret, at de skriftlige og mundtlige prøver, udvælgelseskomitéen skulle afholde specielt for de sagsøgere, der fik adgang, blev gennemført.
- 48 Ifølge sagsøgeren kan vedtagelsen af de nye interne regler vedrørende betingelserne for midlertidigt ansattes adgang til at deltage i interne udvælgelsesprøver, for så vidt angår sagsøgerne i sag T-56/89, ikke anses for tilstrækkelig til at opfylde kravene i henhold til traktatens artikel 176. Hun har påpeget, at hverken hun selv eller hendes 17 kolleger har kunnet profitere af de nye regler, da de ikke havde tilbagevirkende kraft.

- 49 I retsmødet har hun tilføjet, at såfremt vedtagelsen af de nye regler inden domsafsigelsen i sag T-56/89 havde fjernet enhver ulovlighed, burde Retten have fastslået, at sag T-56/89 ikke længere havde nogen genstand. Men Retten har i denne sag annulleret afgørelserne om ikke at give sagsøgerne adgang til at deltage i udvælgelsesprøverne.
- 50 Ifølge sagsøgeren har Parlamentet således tilsidesat sine forpligtelser, idet det ikke for hendes vedkommende har truffet de foranstaltninger, som er nødvendige til opfyldelse af dommen af 8. november 1990.
- 51 Sagsøgeren finder, at denne adfærd har forvoldt hende et betydeligt økonomisk og ikke-økonomisk tab.
- 52 Med hensyn til det økonomiske tab har sagsøgeren i sin stævning anført, at afvisningen af hendes ansøgning om at deltage i udvælgelsesprøve B/164, som blev annulleret i sag T-56/89, i flere år havde berøvet hende muligheden for at blive udnævnt til en stilling i kategori B. Som svar på Rettens spørgsmål har hun i retsmødet understreget, at hendes økonomiske tab for det første beror på, at hendes karriere sandsynligvis herved er blevet forsinket. Hun har herved anført, at andre, der havde bestået den samme almindelige udvælgelsesprøve (kategori C) som hende, var blevet udnævnt til tjenestemænd før hende og havde kunnet deltage i udvælgelsesprøve B/164. Beståelsesprocenten var meget højere for dem end for gennemsnittet af ansøgerne.
- 53 Hun har desuden i retsmødet anført, at hun for fremtidigt at kunne deltage i de interne udvælgelsesprøver, som Parlamentet afholder med henblik på ansættelse i kategori B, valgte at blive tjenestemand i lønklasse C4, selv om hun som midlertidigt ansat havde været indplaceret i lønklasse C1. Denne omstændighed har givet hende et betydeligt indtægsttab, indtil hun igen beklædte en stilling i lønklasse C1 for en politisk gruppe.

- 54 Stadig i retsmødet har hun endvidere anført, at ifølge praksis i de politiske grupper kunne hun, såfremt hun havde fået adgang til en udvælgelsesprøve for stillinger i kategori B, være blevet indplaceret i lønklasse B3 i stedet for C1 i forbindelse med hendes midlertidige tjeneste i en politisk gruppe. Dette var, ifølge hende, tilfældet for en kollega, som havde fået adgang til at deltage i udvælgelsesprøve B/164.
- 55 For så vidt angår det ikke-økonomiske tab finder sagsøgeren, at Parlamentets afgørelse om ikke at træffe de foranstaltninger, som er nødvendige til opfyldelse af dommen i sag T-56/89, har forvoldt hende et tab af samme art som det, der forvoldes tjenestemænd, når deres normale karriereforløb forstyrres af, at deres bedømmelser ikke er udarbejdet inden for en rimelig tid. Hun har endvidere gjort gældende, at ansættelsesmyndigheden ved ikke at ville indlede en dialog med hende har bidraget til dette ikke-økonomiske tab.
- 56 Efter ret og billighed har sagsøgeren vurderet det tab, hun således har lidt og fortsat vil lide, til 100 ECU om dagen fra datoen for klagens indbringelse og indtil udvælgelseskomitéen for udvælgelsesprøve B/164 træder sammen for på ny at behandle hendes ansøgning på baggrund af principperne i Rettens dom.
- 57 Parlamentet finder ikke, at det har tilsidesat sine forpligtelser i forbindelse med opfyldelsen af dommen i sag T-56/89. Ifølge Parlamentet giver Rettens dom ikke hjemmel for sagsøgerens krav om, at institutionen skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at give hende adgang til udvælgelsesprøve B/164. Parlamentet har erindret om, at sagsøgerne i sag T-56/89 ikke alene påstod annullation af beslutningerne om at afvise deres ansøgninger, men også krævede, at Retten skulle fastslå, at de var berettiget til at deltage i nævnte udvælgelsesprøve. Parlamentet har fremhævet, at Retten i sin dom alene annullerede de omtvistede afgørelser. Parlamentet mener derfor, at Retten ved ikke at udtale sig om dette andet krav fra sagsøgernes side stiltiende har forkastet det.

- 58 I retsmødet har Parlamentet ligeledes omtalt de problemer, som en genoptagelse af udvælgelsesprøve B/164 ville have medført. På tidspunktet for afsigelsen af dommen i sag T-56/89 var udvælgelsesprøven nemlig afsluttet, og der var udarbejdet en reserveliste omfattende navnene på 41 ansøgere, der havde bestået, og hvoraf seks allerede var udnævnt. Under henvisning til Domstolens dom af 14. juli 1983 (sag 144/82, Detti mod Domstolen, Sml. s. 2421) har Parlamentet hævdet, at det under disse omstændigheder ikke var nødvendigt at tage resultaterne af prøven op til fornyet overvejelse. I øvrigt ville der, hvis man afholdt en udvælgelsesprøve for sagsøgerne i sag T-56/89, være fare for, at resultatet ville blive en »skræddersyet« udvælgelsesprøve.
- 59 Parlamentet har tilføjet, at de nye interne regler vedrørende ansættelse af tjenestemænd, ifølge hvilke midlertidigt ansatte kan deltage i interne udvælgelsesprøver, og som efter Parlamentets opfattelse er i overensstemmelse med de af Retten i dom T-56/89 fastsatte principper, tilsyneladende har tilfredsstillet alle berørte parter med undtagelse af sagsøgeren.
- 60 For så vidt angår det af sagsøgeren påståede ikke-økonomiske tab har sagsøgte i retsmødet foreslået en sondring mellem på den ene side tabet vedrørende karriereforløbet og på den anden side prestigetabet som følge af den uberettigede afvisning af sagsøgerens ansøgning. Hvad angår det første tab har institutionen anført, at sagsøgeren ikke havde mange chancer for at bestå prøven, da hun trods den midlertidige tjeneste i en stilling i lønklasse C1 som tjenestemand var indplaceret i lønklasse C4 og således var ved karrierens begyndelse. Endvidere vil der i september 1992 blive afholdt en ny intern udvælgelsesprøve med henblik på ansættelse i kategori B, hvortil sagsøgeren kan indgive ansøgning uden at frygte forskelsbehandling.
- 61 Hvad angår tabet i forbindelse med den faglige prestige finder Parlamentet, at dommen af 8. november 1990 i denne henseende fuldt ud har imødekommet sagsøgeren.
- 62 Parlamentet har konkluderet, at påstanden om, at det dømmes til at betale 100 ECU dagligt fra den 17. juli 1991, er ubegrundet.

- 63 Intervenienten har anført, at Retten i dom T-56/89 forkastede Parlamentets argumenter om, at der i denne sag ikke var truffet individuelle beslutninger om ikke at give sagsøgerne adgang til den interne udvælgelsesprøve B/164, idet deres udelukkelse var en følge af Parlamentets »interne regler« på dette område. Intervenienten har påpeget, at Retten netop annullerede de individuelle beslutninger om ikke at give dem adgang til at deltage, hvorfor det således tilkom sagsøgte i henhold til traktatens artikel 176 at træffe de foranstaltninger, som opfyldelsen af denne dom indebar.
- 64 Ifølge intervenienten har Parlamentet ikke ret, når det hævder, at vedtagelsen af nye regler om de betingelser, midlertidigt ansatte skal opfylde for at kunne deltage i interne udvælgelsesprøver, er en tilstrækkelig i opfyldelse efter traktatens artikel 176 for så vidt angår sagsøgerne i sag T-56/89 og navnlig sagsøgeren, Meskens.
- 65 Intervenienten har henvist til Rettens (Femte Afdeling) kendelse af 12. marts 1992, hvorved organisationen fik tilladelse til at intervenere i denne sag, og har tilbagevist Parlamentets argument om, at den omstændighed, at Retten ikke udtrykkeligt har taget stilling til sagsøgernes påstand i sag T-56/89 om tilladelse til at deltage i prøverne i forbindelse med den interne udvælgelsesprøve B/164, skal fortolkes som en stiltiende afvisning af påstanden fra Rettens side. Intervenienten har anført, at Retten tværtimod har fundet denne påstand så nært forbundet med hovedpåstanden, at den ikke kunne udskilles herfra og ikke havde nogen selvstændig betydning.
- 66 Ifølge intervenienten er det derfor en tilsidesættelse af traktatens artikel 176, når sagsøgte skønner, at den omtvistede dom ikke giver »hjemmel for Meskens' klage af 17. juli 1991«.

Retten's bemærkninger

- 67 Det må først afgøres, om Parlamentets generalsekretærs afgørelse om ikke at træffe konkrete foranstaltninger i forhold til sagsøgeren efter Rettens dom af 8. november 1990 er behæftet med en for Parlamentet ansvarspådragende tjenestefejl.
- 68 Med henblik herpå må det undersøges, om nævnte afgørelse er en tilsidesættelse af forpligtelsen i henhold til traktatens artikel 176 til at gennemføre de foranstaltninger, der er nødvendige for at opfylde nævnte dom, hvorved afgørelserne om ikke at give sagsøgerne i sag T-56/89 adgang til udvælgelsesprøve B/164 annulleres.
- 69 Med hensyn til Parlamentets argument om, at det ikke var nødvendigt at træffe konkrete foranstaltninger, fordi Retten i ovennævnte dom stiltiende havde afvist sagsøgernes krav om at få adgang til udvælgelsesprøve B/164, bemærkes, at sagsøgernes påstande i sag T-56/89 var affattet således:

»— Sagen admitteres, og der gives sagsøgerne medhold.

— Følgelig annulleres Europa-Parlamentets generalsekretærs afgørelse om ikke at give sagsøgerne adgang til den interne udvælgelsesprøve B/164; i tilslutning hertil annulleres generalsekretærens afvisning af sagsøgernes klager.«

- 70 Sagsøgernes påstand om at få adgang til at deltage i udvælgelsesprøven og deres påstand om annullation af afvisningen af deres klager, som begge var nedlagt i tilslutning til hovedpåstanden om annullation af afvisningen af deres ansøgninger, findes af Retten at være så nært forbundet med hovedpåstanden om annullation, at de ikke kan adskilles herfra og ikke har nogen selvstændig betydning. Sagsøgernes påstand om at få adgang til at deltage i udvælgelsesprøve B/164 var nemlig blot udtryk for sagsøgernes mening med hensyn til følgerne af annullationen af afslaget

på deres ansøgninger. Under disse omstændigheder fandt Retten det ikke nødvendigt at behandle denne påstand.

- 71 Det skal tilføjes, at en sådan påstand, forudsat at den var uafhængig af annullationspåstanden, under alle omstændigheder ville være uegnet til påkendelse. Retten kan nemlig ikke give en fællesskabsinstitution påbud uden at gribe ind i den administrative myndigheds beføjelser. Under disse omstændigheder indebærer den omstændighed, at Retten ikke udtrykkeligt har afvist den del af påstandene, der vedrører sagsøgnernes deltagelse i udvælgelsesprøven, på ingen måde, at den har udtalt sig om omfanget af den forpligtelse, der påhviler Parlamentet i medfør af traktatens artikel 176.
- 72 Derefter må det undersøges, om Parlamentet har opfyldt sin forpligtelse til at opfylde Rettens dom ved at ændre sine interne regler for så vidt angår betingelserne for midlertidigt ansattes deltagelse i interne udvælgelsesprøver.
- 73 Herved bemærkes, at traktatens artikel 176 fordeler kompetencen mellem den dømmende og den administrative myndighed således, at det tilkommer den institution, der har udstedt den annullerede akt, at bestemme, hvilke foranstaltninger der skal gennemføres for at opfylde en annullationsdom (jf. Domstolens kendelse af 13.11.1963, forenede sager 98/63 og 99/63 R, Erba og Reynier mod Kommissionen, Rec. 1964, s. 553, på s. 555, og Domstolens dom af 5.3.1980, sag 76/79, Könecke mod Kommissionen, Sml. s. 665, på s. 679).
- 74 Ved udøvelsen af dette skøn skal den administrative myndighed overholde såvel de fællesskabsretlige bestemmelser som konklusionen og præmisserne i den dom, den skal opfylde (jf. f.eks. Domstolens dom af 12.7.1962, sag 14/61, Hoogovens mod Den Høje Myndighed, Sml. 1954-1965, s. 327, org. ref.: Rec. 1962, s. 485, på s. 515, og af 26.4.1988, sag 97/86, 193/86, 99/86 og 215/86, Asteris mod Kommissionen, Sml. s. 2181, på s. 2208).

- 75 Det bemærkes dernæst, at Retten ved dommen af 8. november 1990 har annulleret de individuelle afgørelser, hvorved Parlamentet afslog den ansøgning om adgang til udvælgelsesprøve B/164, som sagsøgerne i sag T-56/89 havde indgivet. Blandt disse afgørelser findes den, der var stilet til sagsøgeren i denne sag. I dommens præmisser (jf. navnlig præmis 48) har Retten endvidere fastslået, at Parlamentets interne regler vedrørende ansættelse af tjenestemænd, midlertidigt ansatte, hjælpeansatte og lokalt ansatte, som blev vedtaget af Parlamentets Udvidede Præsidium i 1979, var i strid med vedtægten, for så vidt de udelukkede midlertidigt ansatte, der »var blevet ansat uden at være opført på en reserveliste, der er opstillet på grundlag af en almindelig ekstern udvælgelsesprøve«, fra at deltage i institutionens interne udvælgelsesprøver.
- 76 Under disse omstændigheder har Parlamentet med føje fundet, at opfyldelsen af dommen ville have medført ophævelse af denne interne regel, såfremt denne endnu havde været i kraft ved domsafsigelsen. Da Parlamentet allerede før domsafsigelsen havde erstattet sine regler vedrørende ansættelse af tjenestemænd med nye interne regler, skal det undersøges, om denne foranstaltning opfylder forpligtelsen til at træffe de foranstaltninger, der skal gennemføres til opfyldelse nævnte dom for så vidt angår sagsøgeren i nærværende sag.
- 77 Det bemærkes herved, at vedtagelsen af de nye almindelige regler ikke har rådet bod på den uret, der var begået mod sagsøgeren ved det individuelle afslag på hendes ansøgning, som Retten havde annulleret. De nye regler blev ikke anvendt med tilbagevirkende kraft, således at følgerne af den mod hende begåede ulovlighed, som bl.a. indebærer, at hendes ansøgning til udvælgelsesprøve B/164 ikke var blevet behandlet på ny, bestod fuldt ud. Derfor kan Parlamentets vedtagelse af nye almindelige regler for midlertidigt ansattes deltagelse i interne udvælgelsesprøver ikke anses for en tilstrækkelig opfyldelse af dets forpligtelse i medfør af traktatens artikel 176.
- 78 Heraf følger, at den sagsøgte institution var forpligtet til at træffe konkrete foranstaltninger for at råde bod på den ulovlighed, der var begået mod sagsøgeren. Den kan ikke påberåbe sig de eventuelle praktiske vanskeligheder, som sådanne foranstaltninger kan indebære, for at unddrage sig denne forpligtelse. Den skal nemlig i henhold til den skønsmæssige, den tillægges ved traktatens artikel 176, træffe et

valg mellem de forskellige relevante foranstaltninger og herved forene tjenestens interesser med nødvendigheden af at råde bod på den uret, sagsøgeren har lidt.

- 79 Det tilkommer ikke Retten at træde i stedet for den administrative myndighed og bestemme, hvilke konkrete foranstaltninger ansættelsesmyndigheden burde have vedtaget i denne sag. Det bemærkes her, at ansættelsesmyndigheden havde flere muligheder for i den foreliggende sag at opfylde Rettens dom. F.eks. kunne Parlamentet have arrangeret en ny intern udvælgelsesprøve på samme niveau som udvælgelsesprøve B/164, enten for hele institutionens personale eller for sagsøgerne i sag T-56/89. I sidstnævnte tilfælde skulle ansættelsesmyndigheden og udvælgelseskomitéen nøje overvåge, at prøverne havde samme sværhedsgrad og blev bedømt efter samme kriterier som udvælgelsesprøve B/164, for at undgå at blive beskyldt for at have arrangeret en skræddersyet udvælgelsesprøve.
- 80 I øvrigt kan den sagsøgte institution, såfremt opfyldelsen af en annullationsdom frembyder særlige vanskeligheder, opfylde forpligtelsen i henhold til traktatens artikel 176 ved at træffe »enhver beslutning, som er egnet til på rimelig måde at kompensere den ulempe, der [for vedkommende] har været en følge af den annullerede beslutning« (jf. Domstolens ovennævnte dom af 5.3.1980, sag 76/79, Könecke, Sml. s. 679; jf. ligeledes Domstolens ovennævnte dom af 14.7.1983, sag 144/82, Detti). Ansættelsesmyndigheden kunne ligeledes have indledt en dialog med sagsøgeren for at søge at finde en løsning, der kunne give sagsøgeren en rimelig kompensation for den ulovlighed, hun havde været udsat for.
- 81 Følgelig udgør generalsekretærens afgørelse om ikke at træffe konkrete foranstaltninger i forhold til sagsøgeren ud over ændringen (uden tilbagevirkende kraft) af de almindelige interne regler en tilsidesættelse af traktatens artikel 176, ligesom den er behæftet med en tjenestefejl.
- 82 Det bør derefter undersøges, om denne fejl har forvoldt sagsøgeren et tab.

- 83 For så vidt angår det økonomiske tab bemærkes indledningsvis, at det eventuelle tab for sagsøgeren i forbindelse med den afgørelse, der blev annulleret i sag T-56/89, ikke er genstand for den foreliggende sag (jf. præmis 34 ovenfor). Den eventuelle forsinkelse i hendes karriereforløb i forhold til karriereforløbet for de ansøgere, der fik adgang til at deltage i udvælgelsesprøve B/164, kan således ikke tages i betragtning i denne sag.
- 84 For så vidt angår det påståede indtægtstab for sagsøgeren som følge af hendes udnævnelse til tjenestemand i lønklasse C4 bemærkes alene, at hun blev indplaceret i denne lønklasse mellem den 1. februar 1989 og den 31. august 1989, dvs. før domsafsigelsen i sag T-56/89. Heraf følger, at det tab, sagsøgeren måtte have lidt i denne periode, også er denne sag uvedkommende, idet nærværende sag alene vedrører det tab, generalsekretærens afgørelse om ikke at træffe konkrete foranstaltninger i forhold til hende til opfyldelse af dom T-56/89 måtte have forvoldt hende.
- 85 For så vidt denne manglende opfyldelse af Rettens dom måtte have frataget sagsøgeren en mulighed for at blive udnævnt til en stilling i kategori B, bemærkes, at sagsøgeren på nuværende tidspunkt gør midlertidig tjeneste i Den Socialistiske Gruppe, hvor hun beklæder en stilling i lønklasse C1. Havde den sagsøgte institution opfyldt dommen i sag T-56/89 ved at give hende mulighed for at deltage i en B-udvælgelsesprøve, og havde hun bestået denne prøve, kunne hun være blevet udnævnt som tjenestemand i den første lønklasse i kategori B, dvs. lønklasse B5. Men i henhold til Rådets forordning nr. 3834/91 af 19. december 1991 om tilpasning med virkning fra den 1. juli 1991 af vederlag til tjenestemænd og øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber er vederlaget for lønklasse C1 højere end vederlaget for lønklasse B5, og endog for så vidt angår de første fire løntrin højere end vederlaget for lønklasse B4. Under disse omstændigheder fastslår Retten, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at generalsekretærens afgørelse har forvoldt hende noget økonomisk tab.
- 86 For så vidt endelig angår den henvisning, der fremkom for første gang i retsmødet, til situationen for en anden tjenestemand, som af en politisk gruppe var blevet ind-

placeret i lønklasse B3 efter at have fået adgang til udvælgelsesprøve B/164, bemærkes, at der ifølge artikel 48, stk. 2, i Rettens procesreglement ikke kan fremsættes nye anbringender under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige og faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne. Men sagsøgerens repræsentant har erkendt, at hun allerede ved sagens anlæg havde kendskab til de faktiske omstændigheder, der blev påberåbt i retsmødet. Derfor kan Retten kun forkaste dette forsøg på at godtgøre, at sagsøgeren har lidt et økonomisk tab i forbindelse med sin nuværende situation i den stilling, hun beklæder i en politisk gruppe, som således overhovedet intet har at gøre med det i stævningen påståede tab, som vedrørte hendes fremtidige karrieremuligheder som tjenestemand.

- 87 Endvidere kan Retten, da Parlamentet har bestridt rigtigheden af sagsøgerens påstande, ikke betragte det som godtgjort på grundlag af en simpel angivelse fra sagsøgerens side, at hun, blot ved at få adgang til en intern udvælgelsesprøve med henblik på ansættelse i kategori B automatisk ville være blevet indplaceret i lønklasse B3 i den politiske gruppe, hvor hun gør midlertidig tjeneste. Endelig ville der, selv om det antoges, at de politiske grupper følger eller har fulgt en sådan praksis, herved ikke være tale om en fordel, som sagsøgeren havde haft ret til i medfør af vedtægten, såfremt den sagsøgte institution behørigt havde opfyldt dommen i sag T-56/89. Under disse omstændigheder kan der ikke konstateres nogen årsagsforbindelse mellem den tjenstlige fejl, der er tale om i denne sag, og den omstændighed, at sagsøgeren ikke har profiteret heraf.
- 88 Det følger heraf, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at hun har lidt noget økonomisk tab.
- 89 For så vidt angår det ikke-økonomiske tab bemærkes derimod, at generalsekretærens afgørelse om ikke at træffe konkrete foranstaltninger til at ophæve følgerne af den annullerede afgørelse var egnet til at gøre sagsøgeren usikker og urolig med hensyn til hendes fremtidige karriere, og at en sådan situation indebærer en ikke-økonomisk skade (jf. f.eks. Domstolens dom af 6.2.1986, forenede sager 173/82, 192/83 og 186/84, Castille mod Kommissionen, Sml. s. 497, og Rettens dom af 24.1.1991, sag T-27/90, Latham mod Kommissionen, Sml. II, s. 35, på s. 50).

- 90 Denne skade kan ikke anses for at være blevet afhjulpet ved, at sagsøgeren fik medhold i sag T-56/89. Skaden skyldes netop, at hendes berettigede forventning, nemlig at den sagsøgte institution som følge af denne dom ville bestræbe sig på at råde bod på følgerne af den mod hende begåede ulovlighed, ikke blev opfyldt. Derfor kunne sagsøgeren frygte, at virkningerne af denne ulovlighed fortsat ville bestå trods den annullationsdom, hun havde opnået.
- 91 Der må dog tages hensyn til dels, at Parlamentet stadig er forpligtet til at træffe egnede foranstaltninger for at opfylde dommen i sag T-56/89 for så vidt angår sagsøgeren, dels, at sagsøgeren i fremtiden vil kunne deltage i andre interne udvælgelsesprøver, hvor hun kan bevise, at hun besidder de kvalifikationer, der kræves for at blive ansat i kategori B.
- 92 Under disse omstændigheder bør hendes påstand om, at det fastslås, at den sagsøgte institution har begået en tjenestefejl, for det første tages til følge for at råde bod på den ikke-økonomiske skade, sagsøgeren har lidt. Endvidere har Retten efter ret og billighed vurderet den lidte skade og skønnet, at der bør tilkendes sagsøgeren en erstatning på 50 000 BFR.

Sagens omkostninger

- 93 Ifølge artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Da Parlamentet har tabt sagen i det væsentlige, bør det tilpligtes at betale sagens omkostninger, herunder de udgifter, der er afholdt af intervenienten.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Femte Afdeling)

- 1) Parlamentets afgørelse af 19. april 1991 om ikke at træffe konkrete foranstaltninger i forhold til sagsøgeren til opfyldelse af Rettens dom af 8. november 1990 (sag T-56/89) er retsstridig, ligesom afgørelsen er behæftet med en for Parlamentet ansvarspådragende tjenestefejl.
- 2) Parlamentet betaler sagsøgeren 50 000 BFR i erstatning.
- 3) I øvrigt frifindes sagsøgte.
- 4) Parlamentet betaler sagens omkostninger, herunder de udgifter, der er afholdt af intervenienten.

Lenaerts

Kirschner

Barrington

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 8. oktober 1992.

H. Jung

D. P. M. Barrington

Justitssekretær

Afdelingsformand